

ДОСТУПНІСТЬ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ ХМАРНИХ САТ-ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДАЧІВ-ПОЧАТКІВЦІВ

Щоб почати кар'єру перекладача, сьогодні мало досконало знати іноземну мову. Необхідно також майстерно володіти сучасним перекладацьким інструментарієм, тобто уміти працювати з програмами автоматизованого перекладу (CAT-tools). Щоправда, основними перепонами для новачків досі залишаються висока вартість ліцензійного програмного забезпечення (наприклад, Trados Studio або memoQ) та складність інтерфейсу таких програмних продуктів. У зв'язку з цим актуальним на сьогодні є аналіз хмарних рішень, що поєднують безкоштовний доступ (freemium-моделі) та інтуїтивну функціональність.

Наразі ми можемо констатувати той факт, що частіше фахівці надають перевагу хмарним технологіям перекладу над локальними (десктоповими) рішеннями. Сучасні дослідження підкреслюють, що хмарні САТ-інструменти мінімізують технічне навантаження на користувача [1; 2]. До їх основних переваг належать відсутність необхідності встановлювати застосунок на власний ПК, можливість співпраці у режимі реального часу, інтеграція з системами машинного перекладу та ШІ-технологіями.

На сучасному ринку лінгвістичних послуг представлено широкий спектр хмарних технологій із автоматизованого перекладу, що варіюються за функціональним наповненням та ціновою політикою – від високовартісних корпоративних екосистем до бюджетних рішень. Для ефективного старту перекладачам-початківцям ми рекомендуємо зосередитися на безкоштовних інструментах із низьким порогом входження, які дозволяють швидко опанувати базові механізми роботи без зайвих фінансових та технічних інвестицій.

На основі аналізу сучасного ринку перекладацьких послуг та власного досвіду, ми виділяємо три програми автоматизованого перекладу, з яких перекладачам-початківцям варто починати своє знайомство з САТ-інструментами взагалі. Спершу ми радимо розпочати з застосунку MateCat. MateCat – веб-інструмент, що фінансується за рахунок дослідницьких проектів ЄС, та є повністю безкоштовний і немає обмежень на кількість слів чи проектів. Тут немає потреби налаштовувати бази даних, оскільки система пропонує варіанти автоматично. Програма підтримує переклад багато типів документів, у тому числі й pdf-формати (з якими більшість безкоштовних програм не працюють).

Smartcat – інший вартий уваги ресурс, що є не лише перекладацьким інструментом, а й міні фріланс-платформою, де можна додатково заробляти, виконуючи перекладацькі замовлення. На сьогодні платформа залишається лідером у сегменті "легкого старту" завдяки своїй freemium-моделі. Вона підтримує понад 80 форматів файлів та дозволяє створювати необмежену кількість проектів для перекладу саме для фрілансерів.

«Золотою серединою» між занадто простими безкоштовними редакторами та громіздким професійним програмним забезпеченням, наприклад, Trados, у науковому та професійному середовищі називають ще один застосунок, – Phrase (колишній Memsource). Phrase – це хмарна система керування перекладами, яка поєднує в собі потужність професійних десктопних програм із гнучкістю веб-технологій. Для початківця це чи не найкращий інструмент, щоб зрозуміти, як працює реальна індустрія. Програма пропонує безкоштовний план з обмеженою функціональністю, якої достатньо, щоб оцінити усі переваги програми, та порівняти її функціональні можливості з іншими безкоштовними аналогами.

Отже, для перекладача-початківця у 2026 році володіння хмарними CAT-інструментами є не додатковою перевагою, а базовою вимогою. Початківцям варто поспинати із Smartcat та MateCat, вони безкоштовні та мають усі потрібні базові функції, а Phrase допоможе їм опанувати переклад уже на професійному рівні. Знання цих інструментів дозволяє сформувати практичні навички роботи з пам'яттю перекладів та глосаріями, що є фундаментом професійної спроможності в епоху цифрової трансформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Frumkina A. The effectiveness of using CAT tools in future translator's training. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2025. № 2. С. 134–145. URL: <https://www.researchgate.net/publication/395345054> (дата звернення: 03.04.2026).
2. Mukhtar A. Translating in the Digital Age: A Critical Analysis of CAT Tools and Machine Translation Trends (2010–2025). *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*. 2025. Vol. 15, No. 10. URL: <https://www.researchgate.net/publication/397054048> (дата звернення: 03.04.2026).